

Regionalt legemiddelhåndteringsutvalg (RLH)

Astrid Johnsen, Sykehuset Innlandet 27.april 2023

HELSE  SØR-ØST



10 År

2013: SØ
2014: ST
2015: Sunnaas
2016: OUS
2017: AHUS
2018: SiV
2019: VV
2020: avlyst
2021: Digitalt
2022: Lovisenberg
2023: SI

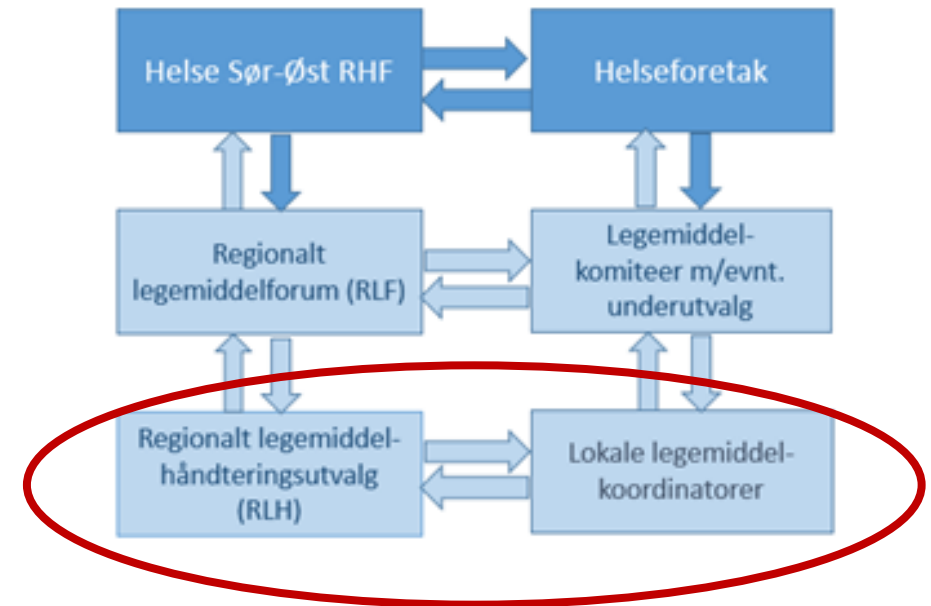
Regionalt legemiddelhåndteringsutvalg (RLH)

Deltagere:

- Representanter fra alle Helseforetak i Helse Sør-Øst
- Sykepleiere, farmasøyter, lege

Oppdrag:

- Å medvirke til sikker bruk av legemidler ved helseforetakene i Helse Sør-Øst RHF hvor Veileder legemiddelhåndtering i Helse Sør-Øst RHF står helt sentralt.



Deltagere

- Kjell Tore Myre, seniorrådgiver og anestesisykepleier Akershus universitetssykehus HF
- Nina Bjercknes, avdelingsleder og farmasøyt Sykehusapoteket Drammen/Vestre Viken HF
- Laila Irene Bruun, spesialrådgiver og farmasøyt Oslo Universitetssykehus HF
- Thale M. Asp Strøm, lege Oslo Universitetssykehus HF
- Kristin Hjelkrem, Spesialrådgiver Avdeling for helsefag og beredskap Oslo Universitetssykehus
- Marit Bue, fagutviklingssykepleier intensiv Sykehuset Innlandet HF
- Saxe Dingstad, fagsykepleier Sykehuset Østfold HF
- Marina Holm Stenbråten, sykepleier Sunnaas sykehus HF
- Miriam Christoffersen, fagsykepleier Diakonhjemmet sykehus
- Simon Engebråten, sykepleier Lovisenberg Diakonale Sykehus
- Helene Pedersen, fagsykepleier Sykehuset Telemark HF
- Caroline Thy Nguyen, avdelingsleder og farmasøyt Sykehusapoteket Tønsberg/Sykehuset i Vestfold HF
- Beate Hedding-Valvik, avdelingsleder og farmasøyt Sykehusapoteket Kristiansand/Sørlandet sykehus HF
- Irene Kronkvist, konserntillitsvalgt UNIO Helse Sør-Øst RHF
- Øystein Kydland, brukerrepresentant Helse Sør-Øst
- Astrid Johnsen, Fagutvikler Sykehusapotekene HF, leder

Leveranser fra RLH

HELSE  SØR-ØST

Legemiddelhåndtering - Veileder med anbefalinger

- mai 2020

Veileder om legemiddelhåndtering 2020 – Helse Sør-Øst RHF

VERSION 1.1

HELSE SØR-ØST

Legemiddelhåndtering

Veileder med anbefalinger for
helseforetak i Helse Sør-Øst RHF

Utarbeidet av Regionalt legemiddelhåndteringsutvalg, et underutvalg nedsatt av
Regionalt Legemiddelforum – revidert mai 2020

Anbefalinger:

[Dokumentasjon av legemidler ved innleggelse](#)

[Rutiner for legemidler ved utskrivning og overføring av pasient](#)

[Mottak, oppbevaring og bruk av pasienters private legemidler](#)

[Narkotikaregnskap: Kontroll med legemidler i reseptgruppe A og B](#)

[Tilberedning av intravenøse antimikrobielle midler- en oversikt over håndteringssystemer](#)

[Legemiddelavfall - Håndtering](#)

[Opplæringskrav av vikarer i legemiddelhåndtering](#)

[Dokumentasjonsrutiner for perioperativ legemiddelhåndtering](#)

[Bruk av pasientadministrerte H-reseptlegemidler](#)

[Risikolegemidler](#)

[Merking av legemidler til injeksjon/infusjon/inhalasjon/per oral administrering](#)

[Bruk av partikkelfilter](#)

[Dokumentasjonsrutiner for perioperativ legemiddelhåndtering](#)

[Legemiddelkomitearbeid i HSØ](#)

Andre relaterte dokumenter anbefalt av RLH, er:

[Legemidler med forvekslingsfare](#)

[Medisiner ved utreise](#)

E-læringskurs

HSØ - Legemiddelhåndtering, generelt kurs

Grunnkurs for helsearbeidere som håndterer legemidler

START KURS

Legemiddeltilberedning i sykehus



Farmakologiske prinsipper

HSØ - Legemiddelformer

Dette kurset presenterer et utvalg av de vanlige legemiddelformene. Alle som håndterer legemidler til pasienter må kjenne til egenskaper og forsiktighetsregler ved bruk av de ulike legemiddelformene.

Målgruppen for kurset er sykepleiere som arbeider enten i primærhelsetjenesten eller i spesialisthelsetjenesten.

Det tar ca. 30-40 minutter å gjennomføre kurset.

START KURS

Legemiddelhåndtering

Kurs for sykepleiere og vernepleiere

HELSE  SØR-ØST

Hva er dine oppgaver innen legemiddelhåndtering?

- Riktig legemiddel
- Riktig dose
- Riktig pasient
- Riktig tid
- Riktig måte

- Vi skal også komme inn på andre krav og rutiner

Sykepleier/ vernepleier

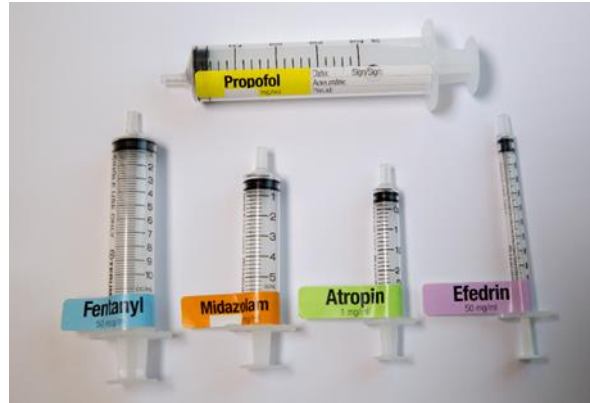


NS 7400:2017

Nasjonalt vedlegg til ISO 26852

Legemiddel
Brukerpåførte etiketter for sprøyter,
infusjonsposer, kassetter og lignende
Farger, utforming og ytelse

Eksempel på bruk og plassering av etikettene



Ved ønske om nye eller revidering av etiketter

- Oppsett av etiketten (se navnsetting) skal sendes til «etikettgruppen» i RLH for kvalitetskontroll og vurdering: Kjell Tore Myre, Laila Bruun og Caroline Thy Nguyen
- Kjell.Tore.Myre@ahus.no
- LBR@ous-hf.no
- Caroline.Thy.Nguyen@sykehusapotekene.no
- «Etikettgruppen» melder inn til Byråservice, slik at eventuelt nye etiketter legges inn i bestillingskatalogen med eget bestillingsnummer.

Kompetansekrav legemiddelhåndtering for sykepleiere og vernepleiere

HELSE  SØR-ØST

Forskriftskrav opplæring i legemiddelhåndtering

§4 Virksomhetsleders ansvar

- Virksomhetsleder skal sørge for at helsepersonell som håndterer legemidler, har **tilstrekkelig kompetanse**. Helsepersonellets kompetanse må vurderes individuelt ut fra vedkommendes formelle og reelle kvalifikasjoner og oppgavens art, før legemiddelhåndtering kan utføres.
- Sørge for at helsepersonell får nødvendig opplæring og kompetanseutvikling i legemiddelhåndtering.

Bakgrunn for kompetansekrav



- Legemidlenes virkning og virkemåte
- Holdbarhet og oppbevaring
- Ulike legemiddelformer
- Byttbare legemidler
- Interaksjoner
- Bivirkninger
- Legemiddelregning
- Kunnskap om dosering
- Aseptisk arbeidsteknikk ved tilsetninger
- Dokumentasjon
- Avvikshåndtering (ivaretas under annen opplæring)

Bakgrunn for kompetansekrav

- Helsepersonellets ansvar og oppgaver innen legemiddelhåndtering
- Opptak av legemiddelnavn og legemiddelsamstemming
- Ordinering og føring av legemidler i pasientkurve
- Føring av legemidler i reseptgruppe A
- Istandgjøring og utdeling
- Egenkontroll og dobbeltkontroll
- Overføring av legemiddelopplysninger ved utskrivning
- Bestilling og mottak av legemidler



HELSE SØR-ØST		Regional veileder til utarbeidelse av lokal kompetanseplan i Kompetanseportalen: Legemiddelhåndtering for sykepleier/vernepleier		
Utgave v 1.0	Utarbeidet av: Regionalt legemiddelhåndteringsutvalg	Godkjent av:	Godkjent dato:	Side 1 av 8

Regional veileder til utarbeidelse av lokal kompetanseplan i Kompetanseportalen: Legemiddelhåndtering for sykepleier/vernepleier

Innholdsfortegnelse

1	Endringslogg	1
2	Innledning	2
3	Målgruppe og omfang	3
4	Definisjoner	3
5	Fremgangsmåte	3
5.1	Ansvar	3
5.2	Reopplæring / vedlikehold av kompetanse	3
6	kompetansekrav innen legemiddelhåndtering	3
6.1	E-læringskurs innen tre måneder - Obligatorisk	4
6.2	Praktisk opplæring - Anbefales	4
6.3	Klasseromskurs - Anbefales	4
6.4	Forskrift og oppslagsverk - Obligatorisk	4
6.5	Bestilling og mottak - Obligatorisk	5
6.6	Medisinrom, lagerhold, oppbevaring og kassasjon - Obligatorisk	5
6.7	A og B preparater og narkotika regnskap - Obligatorisk	5
6.8	Istandgjøring og administrering - Obligatorisk	6
6.9	Regionale lister og tabeller - Obligatorisk	7
6.10	Andre e-læringskurs - Anbefales	8
6.11	Halvårlig reopplæring/vedlikehold av kompetanse	8
7	Referanser	8

1 ENDRINGSLOGG

Versjon	Dato	Endring	Utarbeidet av	Godkjent av

1

Målgruppe og omfang:

Kompetansekravene er i utgangspunktet tiltenkt for yrkesgruppen sykepleier/vernepleier i sykehus.

Ansvar:

Det er leders ansvar å utarbeide kompetanseplan innen legemiddelhåndtering for sine medarbeidere ut i fra oppgaver og spesialiteter.

Reopplæring / vedlikehold av kompetanse:

Et krav er at det med 180 dagers mellomrom settes fokus innen legemiddelhåndtering.

Dette kravet oppfylles ved å utføre ett av følgende tiltak i listen under:

- Gjennomfør et av e-læringskursene som er relatert til legemiddelhåndtering
- Delta på praktisk gjennomgang med legemiddel-/medisinromansvarlig
- Les og gjør deg kjent med felles overordnede prosedyrer for legemiddelhåndtering
- Diskuter en hendelse/avvik relatert til legemiddelhåndtering med kollegaer i egen seksjon
- Delta på aktuelle kurs

Kompetanseportalen Helse Sør- Øst RHF

Legemiddelhåndtering - Sykepleiere og Vernepleiere - Regionale krav

[Legemiddelhåndtering - Sykepleiere og Vernepleiere - Regionale krav](#) ▼

Legemiddelhåndtering - Sykepleiere og Vernepleiere - Regionale krav 0 / 32



- > E-læringskurs - Gjennomføres innen 3 måneder 0 / 1
- > Praktisk opplæring 0 / 1
- > Klasseromskurs 0 / 1
- > Forskrift og oppslagsverk 0 / 3
- > Bestilling og mottak 0 / 2
- > Medisinrom, lagerhold, oppbevaring og kassasjon 0 / 5
- > A og B og narkotika-regnskap 0 / 1
- > Istandgjøring og administrering 0 / 10
- > Regionale lister og tabeller (fra OUS) 0 / 4
- > Andre E-læringskurs 0 / 4

Legemiddelhåndtering - Sykepleiere og Vernepleiere - Regionale krav

[Skriv ut](#) [Skriv ut sjekklister](#) [Historikk](#)

Formålet med opplæringsplanen er å fremme riktig og god legemiddelhåndtering til pasient i henhold til lover og forskrifter.

Dette oppnås blant annet ved at våre ansatte har nødvendig og tilstrekkelig kompetanse, en tydelig rolle- og ansvarsfordeling og har fått nødvendig opplæring i foretakets prosedyrer og rutiner. Leder tilrettelegger for at den ansatte i samarbeid med opplæringsansvarlig (veileder/mentor) og legemiddelansvarlig i enheten får fullført kravene i planen, herunder også gjennomføring av klasseromskurs og E-læringskurs. Når alle kravene i planen er fullført sendes planen til godkjenning til leder.

Dokumentansvarlig Godkjent dato

Mangler dokumentansvarlig Invalid date

Dokumenteier

Mangler dokumenteier

Kompetansekrav - e-læringskurs

Legemiddelhåndtering - generelt kurs, e-læring

Læringsform: **E-læring/Digital læring**

Dokumentasjonsform: **Bekreftelse fra kursportal**

Ikke utfyllt

Gyldighet i dager: **9999**

Beskrivelse

Innhold:

Læringsmål: Etter endt kursgjennomføring skal du ha økt kunnskap om forsvarlig legemiddelhåndtering.

Målgruppe: Helsepersonell som håndterer legemidler.

Forkunnskaper: Ingen spesielle forutsetninger.

Tidsbruk: Ca. 20 minutter.

Faglig ansvarlig: Sykehusapotekene HF v/ Astrid Johnsen –
Astrid.Johnsen@sykehusapotekene.no

Kurs

2361 - Legemiddelhåndtering - generelt kurs (HSØ)

Kursportal: HSØ Smartlearn Integrasjon

Gå til kurs

⊘ Marker som ikke relevant

🖨 Skriv ut

🕒 Historikk

Gå til E-læringskurs.
Kurset vil bli markert som
grønt etter gjennomføring
eller via nattlig kjøring

Kompetansekrav selvstudium

Legemiddelhåndtering - Sykepleiere og Vernepleiere - Regionale krav 0 / 32



✓ E-læringskurs - Gjennomføres innen 3 måneder 0 / 1

[Legemiddelhåndtering - generelt kurs, e-læring](#) ●

› Praktisk opplæring 0 / 1

› Klasseromskurs 0 / 1

✓ Forskrift og oppslagsverk 0 / 3

Legemiddelforskriften - Rundskriv (HSØ-krav) ●

[Felleskatalogen \(HSØ-krav\)](#) ●

[Legemiddelhåndboka \(HSØ-krav\)](#) ●

✓ Bestilling og mottak 0 / 2

Bestilling og mottak av I

Anskaffelse utenom apc

› Medisinrom, lagerhold, op

› A og B og narkotika-regns

› Istandgjøring og administr

› Regionale lister og tabelle

› Andre E-læringskurs 0 / 1

Selvstudium, for eksempel lese en forskrift eller en lokal prosedyre knyttet til kvalitetssystemet.

Legemiddelforskriften - Rundskriv (HSØ-krav)

Læringsform: **Selvstudium**

Dokumentasjonsform: **Egenregistrering**

Ikke utfyllt

Gyldighet i dager: **9999**

Beskrivelse

Den ansatte skal kjenne til forskriftskravene og hvordan disse kravene skal forstås for å opprettholde gode rutiner og sikre kvalitet i legemiddelhåndteringen.

Marker kravet som innfridd når du har gjort deg kjent med forskriften.

Relevante lenker

[Legemiddelhåndteringsforskriften](#)

Kommentarfelt

Innfridd dato*

Marker som ikke relevant

Skriv ut

Historikk

Bruk av sjekkliste

Bestilling og mottak av legemidler (HSØ-krav)

Læringsform: **Praktisk opplæring**

Dokumentasjonsform: **Egenregistrering**

Ikke utfyllt

Beskrivelse

Lokale prosedyrer for legemidler; bestilling/rekvirering og mottak.

Den ansatte skal ha opplæring i rutinene ved bestilling av legemidler til enheten. Følgende tema skal gjennomgås; bestillingssystemet (TønSys/Delta), sjekk av lege, mottak av legemidler inkludert kontroll og lån/utlån av legemidler. Kravet blir innfridd når opplæringen er gjennomført og godkjent ihht lokale krav.

Sjekkliste i kravet som må krysses av for.

Innfridd dato*

 dd.mm.åååå

Før du kan fullføre, må du bekrefte dette:*

Sjekkliste (0/3) ▾

Kryss av om ikke relevant ▾

Jeg kjenner til rutinene for bestilling av legemidler i bestillingssystemet

Dette sjekkpunktet må utføres

Jeg kjenner til hvordan kontrollere og signere for mottak av legemidler fra apotek og plassering av disse i legemiddellageret.

Dette sjekkpunktet må utføres

Jeg kjenner til rutinene for lån og utlån av legemidler til/fra enheten.

Dette sjekkpunktet må utføres

Lokal tilpasning

Regionale krav:

- Opprettet på HSØ nivå i Kompetanseportalen (alle har tilgang)
- Kan lastes ned lokalt

Regional mal-plan:

- Beskrives i veileder
- Opprettes på foretaksnivå og knyttes til lokale prosedyrer
- Klasseromskurs – lenkes lokalt

Ansatt:

- Tildeles sin kompetanseplan

Aktuelle saker 2022

- Utarbeidet regionale kompetansekrav med veileder: Legemiddelhåndtering for sykepleier/vernepleier
- Praktisk opplæring av sykepleiere og sertifisering av medisinromansvarlig
- Multidosepasienten systemsvikt og anbefalte tiltak- sak til RLF
- Merking av legemidler til injeksjon og infusjon- anbefalinger - vedlikehold
- Tema for felles legemiddelrevisjon 2023- Legemiddelhåndtering i MetaVision
- Anestesisykepleier fullmakt og ansvar
- Aktuelle prosjekter og fora i HSØ
- Planlegging av nettverkssamling 2023
- Resultater felles legemiddelrevisjon 2021- Opplæring av helsepersonell
- Forvekslingsfare
- Gjennomgang av diverse innkomne problemstillinger

Nettside



Forside > Fag og forskning > Nyttig for helsepersonell

Nyttig for helsepersonell

På denne siden har vi samlet informasjon rettet til helsepersonell på sykehuset. Her finner du blant annet åpningstider for avdelinger hos oss som betjener sykehuset. I tillegg finner du anbefalinger og veiledere og andre nyttig informasjon.

Åpningstider for avdelinger som betjener sykehuset	∨
Anbefalinger og veiledere innen legemiddelområdet	∨
Kurs om legemidler	∨
Regionalt legemiddelforum	∨
Regional legemiddelhåndteringsutvalg	∨
Regional standard for lukket legemiddelsøyfe i Helse Sør-Øst	∨
Vaktfarmasøytene	∨

<https://sykehusapotekene.no/fag-og-forskning/nyttig-for-helsepersonell>

1000 – 1045 **Velkommen til Sykehuset Innlandet**

v/ Ellen Pettersen, Direktør medisin og helsefag.

Lokale og overordnede tiltak etter alvorlig hendelse ved feil administrering av legemiddel

v/ Kristin Ingvaldsen, Avdelingssjef medisinsk avdeling, Elve

1045 – 1100 Kaffe

Fremtidens legemiddelhåndtering – Status og erfaringer

1100 – 1130 **Regional standard for lukket legemiddelsløyfe i Helse Sør-Øst**

- **Status fra begrenset innføring av lukket legemiddelsløyfe i Akershus universitetssykehus og Sykehuset Telemark**
v/Aina Rødhammer Larsen, prosjektleder Ahus og Karen Vik, prosjektleder Sykehuset Telemark

1130 – 1215 Lunsj

1215 – 1345 **Legemiddelhåndtering i sykehus – utprøving av nye modeller**

- **Farmasitun i OUS - erfaringer fra pilot**
v/Irene Sunnvoll, farmasøyt Sykehusapotekene Oslo
- **Apotekpersonell på sengeposter**
 - **C2 Lunge og gastromedisinsk sengepost i Sykehuset i Vestfold**
v/Anita Elmer, seksjonsleder HR utdanning og kompetanse og Jeanette Nordal, rådgiver og sykepleier fra Lunge- og gastromedisinsk post, Sykehuset i Vestfold.
- **Legemiddelkabinetter i OUS**
v/ Hilde Sporseem, farmasøyt Sykehusapotekene Oslo

1345 - 1400 Kaffe

1400 – 1420 **Administrering av legemidler med mobil løsning**

v/Susann Skutle og Linda Marie Johannessen, rådgiver lokal forvaltning MetaVision i Sykehuset Østfold

1420 – 1430 **Oppsummering og avslutning** v/Astrid Johnsen